

Luonnontuotteiden terveyst- ja hyvinvointihyötyjen tuotteistaminen:

Tieteellisen ja soveltavan tutkimustiedon hyödyntäminen tuotemarkkinoinnissa

Erityisasiantuntija Jenni Lappi, Ruokalaakso,
Savonia-ammattikorkeakoulu Oy

TKI-asiantuntija Johanna Kantala, Ruokalaakso,
Savonia-ammattikorkeakoulu Oy

VALTAKUNNALLISET LUONNONTUOTEPÄIVÄT VERKKOSEMINAARI
18.11.2020 / J.Lappi & J.Kantala

Pohjois-Savon liitto tukee
maakunnan
menestystä

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Ruokatarendit ja luonnontuotteet

Tiedon kerääminen
tuotemarkkinointiin

Tiedon hyödyntäminen
tuotemarkkinoinnissa

Uuden tiedon tuottaminen
terveyshyödyistä

Ruokatarendit tukemassa luonnontuotteiden tuotteistamista

- Kasvispohjaiset ruokavaliot
- Vegaanivaihtoehdot
- Hapatetut tuotteet
- Uudet ja perinteiset raaka-aineet
- Paikallisuus/lähirooka
- Puhtaus
- Luonnollisuus/luonnonmukaisuus/aitous
- Luonto/ekologisuus
- Kestävyys /kestävä kehitys
- Jäljitettävyys
- Terveys
- Hyvinvointi
- Superfood
- Wellness
- Helppous
- Yksilöllisyys
- Mielihyvä
- Värikkyys
- Tiedostava kuluttaja

- ✓ väreikkäitä
- ✓ esteettisiä
- ✓ puhtaita
- ✓ luonnollisia
- ✓ paikallisia
- ✓ kestävästi tuotettuja
- ✓ Kasvispohjaisia
- ✓ perinteisiä
- ✓ mielihyvää tuottavia → hyvinvointia edistäviä (kohderyhmä)
- ✓ terveellisiä ??

**Luonnontuotteet
ovat
trendikkäitä**

Luonnontuotteet ja tuotemarkkinointi

- asiakas- ja markkinaymmärrystiedon kartoittaminen

- Markkinatilanteen selkeytyminen, positiointi markkinoilla
- Tuoteprofiilin täsmentyminen (mm. tuoteominaisuudet, käyttötarkoitus)
  - Kilpailukyky lisääntyy
- Uusia ideoita - edistää innovaatiokykyä
- Vastaavuus asiakastarpeisiin - kuluttajaymmärrys lisääntyy
  - Vähemmän riskejä
- Kehittää yrityksen sisäisiä prosesseja
  - Oikeat myyntikanavat

- Yrityksillä tulee olla asianmukaista tietoa markkinoinnin tueksi, erityisesti, kun markkinoidaan hyvinvoinnin ja terveyden viitekehyksessä
- Tietoa kannattaa kerätä ja hyödyntää systemaattisesti ja laajasti
- Jos omat aika- tai osaamisresurssit eivät riitä, syytä hyödyntää asiantuntija-apua → yrityksen ulkopuoliset asiantuntijat voivat tarjota myös uusia näkökulmia
- Tiedon kerääminen on osa tuotekehitysprosessia
- Käyttäjätiedon puute yleisin syy tuotekehityksen epäonnistumiselle → aktiivisemmin tietoa keräävät menestyvät paremmin

Millaista tietoa

hyvinvointi- ja terveyshyötyjen

tuotemarkkinointiin?

Hyvinvointi- ja terveyshyödyt tuotemarkkinoinnissa

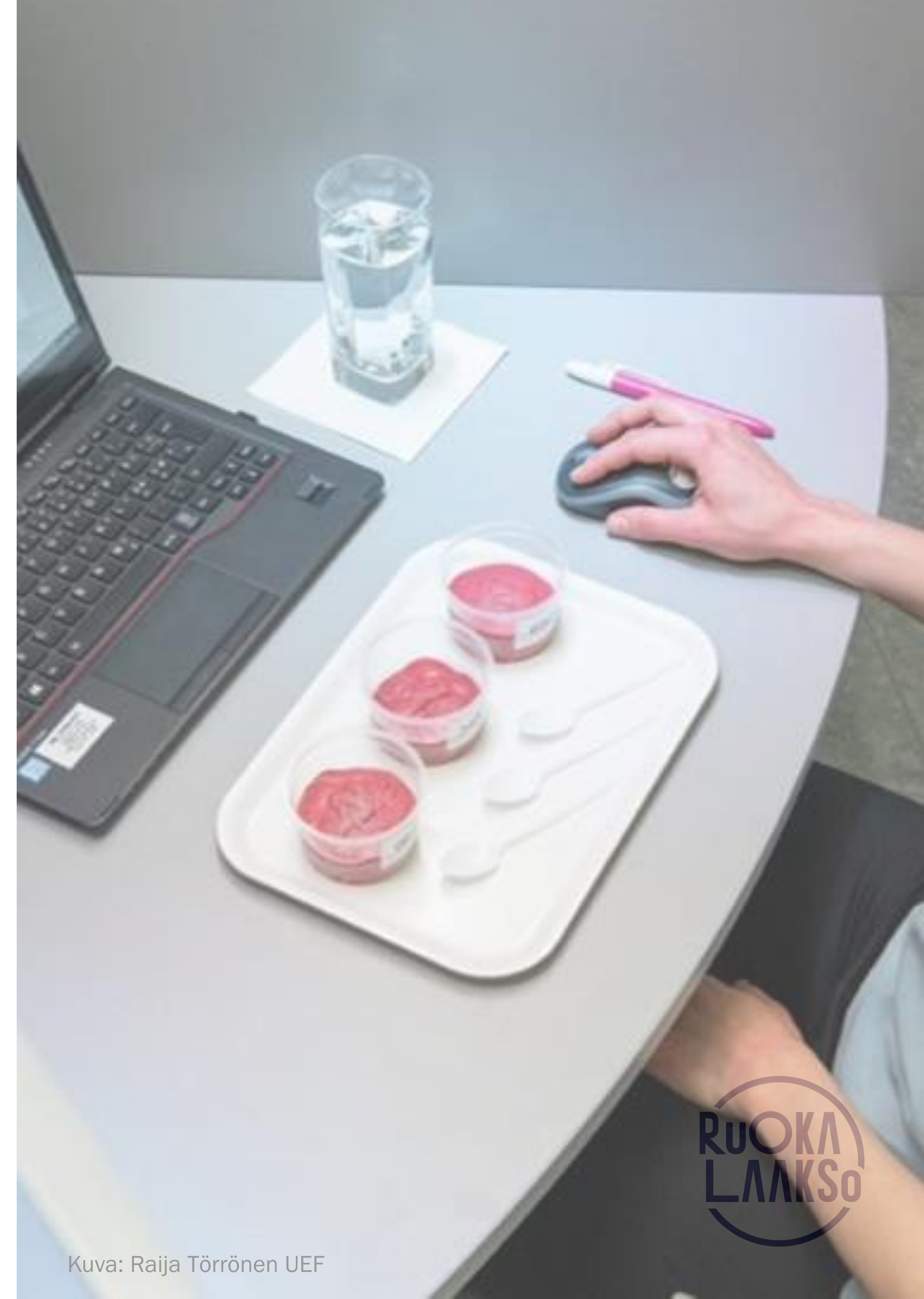
Laajasti erilaisten tietolähteiden hyödyntäminen – tärkeää suodattaa oleellisin ja oikea tieto.

1) Kohderyhmän ja sen tarpeiden tunnistaminen markkinoinnin kohdentamiseksi – kuluttajatutkimukset

- Eri kohderyhmät voivat tulkita hyvinvointihyötyjä eri tavoin
- Kohderyhmien käyttäytyminen, valintaperusteet, asenteet ja arvot – yksilöidympää, muuttuvaa
- Kuluttajien osallistaminen - interaktiivisuus ja avoin tuotekehitys lisääntyy
- Soveltuvat menetelmät

2) Tunne terveyshyödyt ja ravitsemukselliset ominaisuudet – Markkinoi oikein

- Tuotetuntemus ja lainsäädäntö
- Tutkimusnäyttö
- Uuden tiedon tuottaminen

**Voisitko kertoa tarkemmin, mitä tietoa
kuluttajatutkimukset tarjoavat
tuotemarkkinointiin?**

Kuluttajatutkimustieto

MITEN

- Aidot valinta- ja käyttötilanteet
- Haastattelut
- Ryhmähaastattelut/workshopit (työpajat)
- Kyselyt
- Makutestit
- Kotitestit
- Havainnointi
- Tunneanalyysit
- Maistatukset
- Laboratoriotestit
- Selvitykset

Tutkittavia tuotteita tai asioita voivat olla ideat, kulutushyödykkeet kuten elintarvikkeet, ruokatuotteet, tuotepakkaukset sekä ostokäyttäytyminen ja kauppaympäristö.

MITÄ

- Tuotteiden hyväksyttävyys ja miellyttävyys
- Kuluttajien mieltymykset ja käyttäytyminen
- Ostokiinnostus ja ostopaikat
- Tuotebrändit
- Saatavuus
- Käyttötottumukset
- Tuotteiden valintatekijät
- Tuoteprofiili
- Maksuhalukkuus
- Tunnettuus, imago
- Uudet tuoteinnovaatiot

Miten kuluttajatutkimustietoa voi hyödyntää?

Kuluttajatutkimustiedon hyötynäkökulmat yritykselle

- Tuotekehitys (kustannustehokkuus, laatu, vastaa kysyntään, vältetään turhia riskejä, investoinnit)
  - Tuoteominaisuudet, uusia ideoita, modifioimista, pakkaussuunnittelu, konseptointi
  - Ostokiinnostuksen kartoittaminen
  - Testausta ja kokeilua
- Markkinointi (täsmämarkkinointi, vaikuttajamarkkinointi)
  - Markkinointitoimenpiteet, markkinointikanavat/viestintä
  - Kuluttajan kiinnostuksen pisteet, ostoprosessiin vaikuttaminen
  - Tukea lanseeraukseen
- Myynti (helpottaa – kenelle, miten ja miksi)
- Yrityksen sisäiset prosessit (työkaluja, tehostuminen)
  - Käsitys tiedonkeruumenetelmistä ja tietolähteistä - millaista erilaista tietoa voi kerätä ja miten
- Henkilöstön kouluttaminen (viestintä ja vuorovaikutus tehostuu)
- Uusia näkökulmia (ulkopuolisin silmin)
- Erilaistumisen mahdollisuudet (kilpailijavertailu)
- Tukea sopimusneuvotteluisissa (esim. kumppanuussopimukset)

Minkä ongelman tuote ratkaisee?

Miten tuote hyödyntää asiakasta?

Terveyshyötyihin viittaava tuotemarkkinointi?

Terveyshyödyt tuotemarkkinoinnissa

Tiedon oikeellisuuden tarkistaminen

- Noudatettava yleistä elintarvikelainsäädäntöä sekä uusielintarvikeasetusta (EU) 2015/2283
  - Avun pyytäminen esim. Ruokavirasto, Medfiles, hankeverkostot, terveystarkastajat
- Terveellisyyteen viittaaminen **tuotteen yhteydessä** (mm.pakkaus, verkkosivujen tuotekuva) vaatii ravitsemus- ja terveystuotteasetuksen noudattamista ((EY) N:o 1924/2006).
  - Ei yhtäkään terveystuotetta (EU), joka soveltuisi luonnontuotteisiin
    - *Viennin osalta esim. Aasiaan huomioitava kohdemaan lainsäädäntö*
- **Moni ravitsemustuote voi soveltua luonnontuotteisiin – Kannattaa hyödyntää**

Esimerkki sallituista ravitsemusväitteistä - Nokkonen

Kuivausmenetelmä ja -tapa vaikuttaa C-vitamiini- ja folaattipitoisuuksiin. Oma tuote analysoitava näiltä osin.

Ravitsemusväite	Määrä / 100 g (Fineli*)	Ravitsemusväitteen raja-arvo	Ravitsemusväite	Määrä / 100 g (Fineli*)	Ravitsemusväitteen raja-arvo
Runsaskuituinen	6,6 g	≥ 6 g/100 g	Runsaskuituinen	31 g	≥ 6 g/100 g
Sisältää runsaasti C-vitamiinia	64 mg	≥ 24 mg/100 g	Sisältää runsaasti C-vitamiinia	24 mg	≥ 24 mg/100 g
Sisältää runsaasti folaattia	194 µg	≥ 60 µg	Sisältää runsaasti kalsiumia	2830 mg	≥ 240 mg
Sisältää runsaasti kalsiumia	430 mg	≥ 240 mg	Sisältää runsaasti rautaa	6,7 mg	≥ 4,2 mg
Raudan lähde	3,5 mg	≥ 2,1 mg			

*Pitoisuudet THL:n Fineli-tietokannasta

Terveyshyödyt – tutkimustiedon hyödyntäminen tuotemarkkinoinnissa

- Luonnontuotteilla ei ole todistettuja terveysvaikutuksia tai -hyötyjä
  - Tuotteita ei voi markkinoida terveysvaikutuksiin viitaten
- Tehtyihin tutkimuksiin ja uutisointiin voi viitata yleisesti
  - Esim. verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa (huom. tutkimustuloksiin ei voi viitata tuotteen yhteydessä, eikä väittäen terveyshyödyn olevan toteen osoitettu; vrt. terveysväite)
  - Verkostoitumalla asiantuntijoiden (ja median) kanssa voi saada heitä viestimään yleisesti mahdollisista terveyshyödyistä

Nokkosesta: <https://yle.fi/uutiset/3-6167434>

- Mielikuvan muodostamista kuluttajille ilman suoraa tuotemarkkinointia

Puolukasta mainittua erään yrityksen verkkosivuilla:

”Puolukan vaikutus ja hyödyt

Jos mummosi on kehottanut syömään puolukoita, hän tiesi mistä puhui.

Puolukan terveyshyötyihin voit tutustua vaikka tästä [kirjallisuusselvityksestä](#).

Ja vaikka et piittäisi tuon taivaallista puolukan terveydellisyydestä, niin onhan se aivan mahtavan makuinen marja niin aamupuurossa, smoothiessa kuin puolukka- eli lappapuurossa.”

Esimerkki uuden tutkimustiedon tuottamisesta ja mahdollisesta hyödyntämisestä markkinoinnissa

Ruokalaakson marjapilotti – Mustaherukan vaikutusten mahdollistamista “terveysväitetasolle”

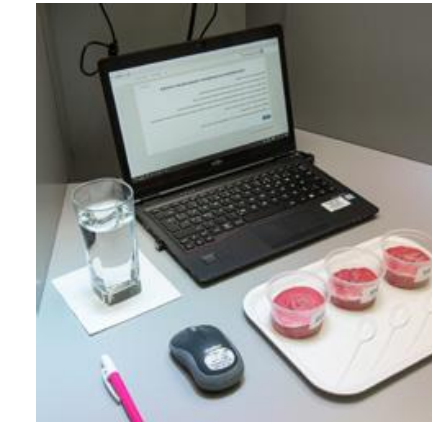
Tuote-
kehitys

Yritysten, Itä-Suomen
yliopiston ravitsemustieteen
ja kehitysyhtiö SavoGrow'n
yhteistyönä

Kuluttaja-
ymmärrys

Savonia-AMK:n, Itä-
Suomen yliopiston ja
kuluttajien yhteistyönä

Vaikutusten todentaminen Itä-Suomen yliopistolla -

Testattiin mustaherukkaa
ja kehitettyä tuotetta
kliinisissä ateriakokeissa
Mustaherukan vaikutus
aterianjälkeisen
verensokerin säätelyyn

Ruokalaakson marjapilotti – Mustaherukan vaikutusten mahdollistamista “terveysväitetasolle”

Vaikutuksen todentamiseen vaadittiin:

- Tutkimussuunnitelma
  - Eettisen luvan hakuprosessi
  - Vapaaehtoisten tutkittavien rekrytointi
  - Käytäntöjen valmistelu; ohjeistukset, laboratoriotilaukset, yms.
  - Tutkimuksen suorittaminen (ateriakokeet syksyllä 2019)
  - Verinäytteiden analysointi
  - Tulosten käsittely ja tulkinta
  - Tulosten raportointi (tutkimusjulkaisun kirjoittaminen)
- Suunnittelusta julkaistuun artikkeliin 1,5 vuotta
- Palkat, reagenssit, tarvikkeet, analyysit huomioiden kustannus noin 60 000 €

Kustannukset katettiin
hankerahoituksella, jossa osana
yritysrahoitusosuudet.

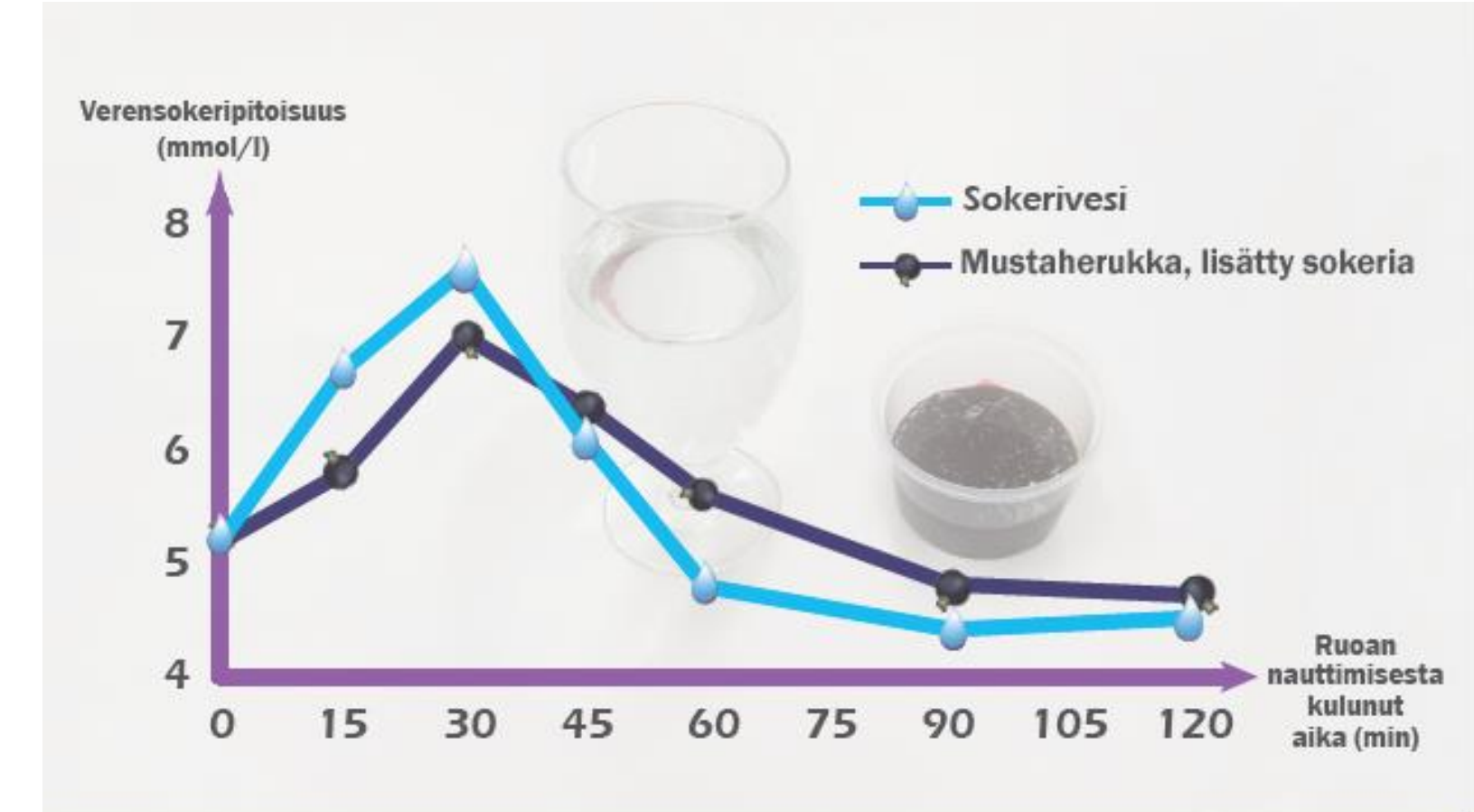
Marjapilotista saadun uuden tiedon hyödyntäminen

Tieteellinen artikkeli

Blackcurrant (*Ribes nigrum*) lowers sugar-induced postprandial glycaemia independently and in a product with fermented quinoa: a randomized crossover trial. Lappi J, Raninen K, Väkeväinen K, Kårlund A, Törrönen R, Kolehmainen M. British Journal of Nutrition.

<https://doi.org/10.1017/S0007114520004468>.

Yleistajuinen esite.
Hyödynnettäväksi
mustaherukasta
viestimiseen
(esite tulee ladattavaksi
www.ruokalaakso.fi)

Tasapainoa aterianjälkeiseen verensokeriin

Syödyn sokerin aiheuttamaa verensokerin nopeaa nousua ja siitä seuraavaa nopeaa laskua alle paastotason pidetään usein toistuvana haitallisena verensokeriaineenvaihdunnan säätelylle. Mustaherukka tasapainottaa nautitusta sokerista johtuvaa verensokerin vaihtelua [5,6,7].

Vaikutus on havaittu, kun soseena tai nektarina syödyn mustaherukan määrä on ollut 1,5-3,0 dl ja mustaherukkaan on lisätty maittavuuden parantamiseksi sokeria 25-35 g. Lisätyn sokerin määrä on kohtuullinen ja sopii osaksi tasapainoista ja monipuolista ruokavaliota [8].

Suomalainen puhdas ja pohjoinen kasvuympäristö tuottaa mustaherukasta luonnostaan turvallista, laadukasta ja aromikasta. Monenlaiseen käyttöön soveltuva, ravintorikas mustaherukka^[1] on

- ✓ Runsaskuituinen
- ✓ Runsaasti C- ja K-vitamiinia sisältävä
- ✓ E-vitamiinin ja kaliumin lähde

Mustaherukassa on myös runsaasti polyfenoleihin kuuluvia antosyaaneja, joilla voi mahdollisesti olla terveysvaikutuksia.^[2]

Tiesitkö, että...

- 💡 ... mustaherukka sopii nautittavaksi sellaisenaan tai osana monenlaisia ruokia ja elintarvikkeita
- 👉 ... kotimaisessa mustaherukassa on hyvin vähän kasvinsuojelujäämiä ja vierasaineita^[3]
- 💰 ... mustaherukka on edullinen lisä ruokavalioon
- 🇫🇮 ... ostamalla kotimaista mustaherukkaa tuet herukanviljelyä Suomessa myös jatkossa
- 📍 ... Suomessa herukan viljely on keskittynyt **Itä- ja Keski-Suomeen**. Itä- ja Keski-Suomessa tuotetaan lähes 80% koko maan herukoista.^[4]

Valmista helppo mustaherukkasmoothie

🍓 Jos käytät pakastemarjoja, sulata niitä hieman. Kuori omena, poista siemenkoti ja paloitele omena.

🍹 Laita kaikki ainekset tehosekoittimeen ja sekoita tasaiseksi.

🥤 Kaada valmis smoothie lasiin ja nauti heti!

Esite on tuotettu osana Ruokalaakso (2018-2020) ja Savolaisuus on makuasia (2019-2021) -hankkeita. Lähteet:

YHTEENVETO

Luonnontuotteiden hyvinvointi- ja terveyshyödyt tuotemarkkinoinnissa

Soveltava kuluttajatutkimus luo tietoa kuluttajien näkemyksistä tuotteen hyvinvointihyödyistä

- Auttaa suuntaamaan tuotteistamista, tuoteviestintää ja markkinointia
- Kuluttajien näkemyksiä voi käyttää markkinoinnissa (poislukien viittaaminen terveyshyötyihin)

Terveyshyödyillä ei voi markkinoida tuotetta*

- Asianmukaisia ravitsemusväitteitä ja analyysitietoja voi hyödyntää

Luonnontuotetutkimuksiin ja uutisointiin voi viitata yleisessä markkinoinnissa

*ilman riittävää tieteellistä näyttöä

Luodaan myönteistä mielikuvaa luonnontuotteisiin ja hyvinvointiin liittyen, johtamatta kuluttajia harhaan terveyshyötyjen osalta

KIITOS!

Jenni Lappi
Ruokalaakso, projektipäällikkö
Savonia-ammattikorkeakoulu Oy
044 785 5353
Jenni.lappi@savonia.fi

Johanna Kantala
Ruokalaakso, TKI-asiantuntija
Savonia-ammattikorkeakoulu Oy
044 785 6929
Johanna.kantala@savonia.fi

Pohjois-Savon liitto tukee
maakunnan
menestystä

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

